

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Технічного регламенту природного газу»

I. Визначення проблеми

Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту природного газу» (далі – проєкт постанови) розроблено відповідно до статей 12, 18 Закону України «Про ринок природного газу», Законів України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», «Про загальну безпечність нехарчової продукції», Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 вересня 2015 року № 2493, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1378/27823 (далі – Кодекс ГТС), Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30 вересня 2015 року № 2494, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1379/27824, Кодексу газосховищ та критеріїв, згідно з якими до певного газосховища застосовується режим договірному доступу або режим регульованого доступу, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 вересня 2015 року № 2495, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1380/27825 та з урахуванням положень європейських стандартів (EN).

В Україні фізико-хімічні показники якості природного газу, встановлюють мінімально допустимі значення нижчої теплоти згорання природного газу 7600 ккал/м³ (31,8 МДж/м³). Допустимий діапазон вищого числа Воббе регламентується від 9840 ккал/м³ (41,2 МДж/м³) до 13020 ккал/м³ (54,5 МДж/м³) з допустимим максимальним відхиленням від номінального значення ± 5%.

Кодексом ГТС встановлюються норми якості, фізико-хімічні показники та інші характеристики природного газу, але не для використання споживачем, а для природного газу, який допускається до транспортування газотранспортною системою.

Наразі до споживачів шести областей України подається природний газ із показниками теплоти згорання нижчої, що наближена до мінімальної в наслідок чого знижується ефективність та термін експлуатації спалювальних газових приладів, що приводить до аварійних ситуацій.

№ з/п	Населений пункт (область, місто)	Теплота згорання нижча (ТЗН), ккал/м ³			Теплота згорання вища (ТЗВ), ккал/м ³		
		мінімальна	максимальна	середньо-зважена	мінімальна	максимальна	середньо-зважена
1	Вінницька	8 207	8 455	8 344	9 165	9 360	9 239
2	Волинська	7 834	8 438	8 211	8 689	9 346	9 102
3	Дніпропетровська	8 218	9 052	8 418	9 107	10 002	9 323
4	Донецька	8 326	8 326	8 326	9 222	9 222	9 222
5	Житомирська	8 228	8 317	8 273	9 112	9 193	9 157
6	Закарпатська	8 141	8 448	8 348	9 024	9 354	9 249
7	Запорізька	8 315	8 508	8 395	9 205	9 413	9 293
8	Івано-Франківська	7 612	8 718	8 345	8 446	9 642	9 239
9	Київська	8 207	9 272	8 275	9 088	9 360	9 158
10	Кіровоградська	7 925	8 453	8 056	8 787	9 363	8 931
11	Луганська	газ не подається					
12	Львівська	7 891	8 653	8 021	8 756	9 573	8 895
13	Миколаївська	8 324	8 453	8 408	9 125	9 363	9 310
14	Одеська	8 216	8 459	8 384	9 077	9 366	9 283
15	Полтавська	7 925	8 597	8 027	8 787	9 508	8 895

16	Рівненська	7 966	8 371	8 239	8 835	9 269	9 127
17	Сумська	8 158	8 465	8 341	9 034	9 372	9 233
18	Тернопільська	8252	8 458	8 329	9 134	9 365	9 223
19	Харківська	7 848	8 739	8 229	8 687	9 659	9 111
20	Херсонська	8352	8 458	8 436	9 255	9 363	9 341
21	Хмельницька	8 228	8 458	8 296	9 112	9 365	9 182
22	Черкаська	8 228	9 272	8 268	9 107	9 360	9 151
23	Чернівецька	7 906	8 711	8 419	8 773	9 635	9 323
24	Чернігівська	8 221	8 286	8 250	9 105	9 174	9 135
	м. Київ	8 207	8 324	8 261	9 088	9 212	9 143

Всі прилади, що використовують природний газ як паливо, повинні випробуватись на газових сумішах, які визначаються Національним стандартом ДСТУ EN 437:2018 (EN 437:2018, IDT) «Випробувальні гази. Випробувальний тиск». Якщо теплота згоряння природного газу в реальних умовах не перевищує теплоту згоряння тестового газу для випробування на неповноту згоряння (поява жовтих або червоних язиків полум'я) за цим стандартом, то такий газ може складати ризики виникнення аварій.

Крім того, наразі на жодному газовидобувному підприємстві України не застосовуються технології з вилучення CO₂ з природного газу, що своєю чергою негативно впливає на якісні показники природного газу.

Тому, проектом постанови передбачається термін до 2025 року для приведення CO₂ в природному газі газовидобувними компаніями.

Наказом ДП «УкрНДНЦ» від 14 грудня 2015 року № 187 «Про скасування міждержавних стандартів в Україні, що розроблені до 1992 року» припинено дію на території України стандартів СРСР, а саме:

ГОСТ 12.1.011-78 «ССБТ. Суміші вибухонебезпечні. Класифікація та методи випробувань»;

ГОСТ 20060-83 «Гази горючі природні. Методи визначення вмісту водяної пари та точки роси вологи»;

ГОСТ 20061-84 «Гази горючі природні. Метод визначення температури точки роси вуглеводнів»;

ГОСТ 22387.4-77 Газ для комунально-побутового споживання. Метод визначення вмісту смоли та пилу»;

ГОСТ 22667-82 «Гази горючі природні. Розрахунковий метод визначення теплоти згоряння, відносної густини та числа «Воббе» та інші.

У зв'язку з цим, виникає необхідність контролювати показники якості природного газу вздовж усього ланцюга постачання не в добровільному порядку, а в обов'язковому застосуванні норм щодо якості природного газу, які будуть затверджені на нормативно-правовому рівні.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	Так	–
Держава	Так	–
Суб'єкти господарювання	Так	–
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	Так	–

Визначена проблема не може бути вирішена за допомогою ринкових механізмів, оскільки розв'язання проблеми потребує нормативно-правового регулювання.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями державного регулювання є:

встановлення вимог до природного газу, зокрема, біометану, які вводяться в обіг виробниками, імпортерами, уповноваженими представниками виробників, які надаються на ринку України постачальниками та які транспортуються газотранспортною системою України, розподіляються системами Оператора газорозподільних систем, зберігаються у підземних сховищах газу Оператора підземних сховищах газу, зріджуються та регазифікуються установками LNG з метою захисту життя та здоров'я людей, тварин, рослин, охорони довкілля та природних ресурсів, захисту майна, забезпечення енергоефективності, національної безпеки та запобігання підприємницькій практиці, що вводить споживача в оману;

підвищення відповідальності суб'єктів господарювання за якість природного газу, шляхом впровадження в Україні системи технічного регулювання у газовій сфері через процедури оцінки відповідності під час введення в обіг та надання на ринку природного газу;

впровадження засади державного ринкового нагляду у сфері газопостачання.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Залишення існуючої ситуації без змін	Залишення існуючої ситуації без змін призведе до: подальшого постачання неякісного природного газу, який надходить до помешкань громадян; не виконання Україною відповідних зобов'язань у сфері технічного регулювання; не врахування інтересів усіх зацікавлених сторін (держави, суб'єктів господарювання та споживачів).
Альтернатива 2 Прийняття проекту постанови	Виконання положень Закону України «Про ринок природного газу» щодо визначення якості природного газу технічними регламентами та нормами. Встановлення обов'язкових до застосування вимог до якості природного газу. Основні положення, норми якості встановлені у проекті, відповідають європейським стандартам та враховують національні особливості. Запровадження в Україні обов'язкових норм якості природного газу та механізмів технічного регулювання, що відповідатимуть європейським стандартам, що створять умови для усунення технічних бар'єрів у торгівлі; забезпечать можливість незалежного контролю та оцінки відповідності природного газу, що сприятиме захисту життя та здоров'я людей, національній безпеці та запобіганню підприємницькій практиці, що вводить в оману споживача. Прийняття регуляторного акта є єдиним прийнятним способом для досягнення встановленої мети.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Альтернатива є неприйнятною, оскільки: не передбачає нормативно-правового регулювання якості та безпечності природного газу; підвищує ризики аварійних ситуацій.
Альтернатива 2 Прийняття проекту постанови	Впровадження в Україні обов'язкових вимог до якості природного газу, ідентичних до вимог країн Європейського Союзу, що дозволить усунути технічні бар'єри у торгівлі та спростити доступ до газового ринку ЄС. Імплементация європейських стандартів. Створення умов державному ринковому нагляду ефективно контролювати ринок природного газу.	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2	Забезпечення громадян України: якісним природним газом; щомісячною поінформованістю споживачів про якість природного газу. Захист прав та інтересів споживача.	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання у галузі електроенергетики, що підпадають під дію регулювання, одиниць	2	348	–	–	350
Питома вага групи за ступенем ризику у загальній кількості, відсотків	0,6 %	99,4	–	–	100%

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Залишення існуючої ситуації без змін не дозволить усунути технічні бар'єри у торгівлі та спростити доступ до газового ринку ЄС.
Альтернатива 2 Прийняття проекту постанови	Перехід на сучасні норми якості та безпечності природного газу, який підвищить рівень конкурентоспроможності підприємств на внутрішньому та зовнішньому ринках природного газу. Імплементация європейських стандартів на підприємствах України дозволить суб'єктам господарювання вийти на європейський науково-технічний рівень з постачання природного газу. Впровадження на підприємствах процедур оцінки відповідності та моніторингу природного газу збільшить прозорість діяльності суб'єктів господарювання та збільшить довіру споживачів.	Відсутні

Внаслідок дії регуляторного акта додаткові суми витрат у суб'єктів господарювання відсутні.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала

Альтернатива 1	1	Відсутність можливості досягнення цілей державного регулювання альтернативним способом. Проблема продовжить існувати.
Альтернатива 2	4	Імплементация стандартів країн ЄС в законодавство України. Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті повною мірою.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Відсутні	Подальше постачання неякісного природного газу, який надходить до помешкань громадян за технічно застарілим стандартом та не виконання Україною відповідних зобов'язань у сфері технічного регулювання в рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

<p>Альтернатива 2</p> <p>Прийняття проекту постанови</p>	<p>Запровадження в Україні обов'язкових норм якості та безпеки природного газу. Впровадження механізмів технічного регулювання, що відповідатимуть європейським стандартам та створять умови для усунення технічних бар'єрів у торгівлі. Забезпечення можливості незалежного контролю та оцінки відповідності природного газу, що сприятиме захисту життя та здоров'я людей, національній безпеці та запобіганню підприємницькій практиці, що вводить в оману споживача.</p>	<p>Відсутні</p>	<p>Впровадження регуляторного акта дозволить досягти зазначених цілей державного регулювання.</p>
--	--	-----------------	---

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
<p>Альтернатива 1</p> <p>Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Не забезпечує врегулювання визначеної проблеми, залишає ситуацію без змін.</p>	<p>Невиконання Україною зобов'язань у рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, в частині впровадження в Україні міжнародних механізмів технічного регулювання у сфері якості природного газу, що відповідають європейським стандартам.</p>

<p>Альтернатива 2</p> <p>Прийняття проекту постанови</p>	<p>Забезпечує повною мірою досягнення цілей державного регулювання стосовно вимог до природного газу, утворення умов для усунення технічних бар'єрів у торгівлі, забезпечення енергетичної ефективності, національної безпеки, охорони навколишнього середовища, постачання споживачу якісного природного газу.</p>	<p>Відсутні</p>
--	---	-----------------

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми є прийняття проекту постанови, яка сприятиме виконанню Україною зобов'язань у рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, що забезпечить впровадження в Україні міжнародних механізмів технічного регулювання у сфері якості природного газу, що відповідатимуть європейським стандартам, забезпечить можливість незалежного контролю та оцінки відповідності природного газу введеного в обіг та наданого споживачу.

Міненерго для впровадження регуляторного акта має погодити проект із заінтересованими органами державної влади та подати його на розгляд Кабінету Міністрів України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог регуляторного акта для центральних органів виконавчої влади та органи місцевого самоврядування не передбачаються.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії проекту постанови, наведені в додатку 1 до аналізу регуляторного впливу відповідно.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не обмежений у часі, що дасть змогу досягти цілей державного регулювання повною мірою.

Регуляторний акт набирає чинності 1 травня, що настає за датою припинення або скасування воєнного стану в Україні.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозовані показники результативності регуляторного акта:

- а) кількість проведених випробувань призначеними органами з оцінки відповідності, випробувальними лабораторіями, акредитованими Національним агентством з акредитації України, та виявлених порушень вимог Технічного регламенту;
- б) кількість скарг фізичних та юридичних осіб на незадовільну якість та тиск природного газу – зменшиться;
- в) розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта – не зміниться;
- г) кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта – поширюється на виробників природного газу, імпортерів, розповсюджувачів, уповноважених представників, а також операторів газотранспортної, газорозподільних систем, газосховищ та установок LNG;
- д) рівень проінформованості суб'єктів господарювання стосовно основних положень регуляторного акта – високий.

Проект регуляторного акта та відповідний аналіз регуляторного впливу розміщено на офіційному вебсайті Міністерства енергетики України в мережі Інтернет <https://www.mev.gov.ua>.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Метод проведення відстеження результативності – статистичний. Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

Відстеження результативності дії проекту наказу буде здійснюватися Міністерством енергетики України статистичним методом на основі аналізу показників результативності.

Базове відстеження результативності проекту наказу здійснюватиметься протягом року з дня набрання його чинності.

Повторне відстеження проекту наказу здійснюватиметься не пізніше двох років з дня набрання його чинності.

Періодичні відстеження результативності проекту наказу будуть здійснюватися раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності.

Міністр енергетики України

Герман ГАЛУЩЕНКО

«__»_____ 2024 р.

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього
підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати (по 1 учаснику ринку природного газу)	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	Витрати на навчання спеціалізованих фахівців – 266 тис.грн	Витрати на навчання спеціалізованих фахівців – 266 тис.грн * із урахуванням разових витрат, які будуть лише протягом першого року.
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	320 тис. грн – податок ЄСВ * При середній заробітній платі працівника нафтогазової галузі 18 тис.грн. При навчанні у вартості 2 тис.грн за 1 семестр	320 тис. грн – податок ЄСВ* 5 = 1,6 млн грн
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	* 3 млн грн. *При середній заробітній платі економіста.	* 3 млн грн зарплата економіста* 5 = 15 млн. грн. *При середній заробітній платі економіста.
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	-	-
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших	-	-

	послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень		
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8	Інше, гривень 1: ознайомлення із проектом регуляторного акта - 1 год. 2: вартість 1 години роботи, яка відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік», з 1 січня 2024 року становить – 42,60 гривні.	1*2 = 42,60	-
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	3 млн 586 тис.грн	5 млн 930 тис.грн
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	52	52
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	186 млн 472 тис.грн	932 млн 360 тис. грн.

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат (по 1 учаснику ринку природного газу)	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо	Витрати на навчання спеціалізованих фахівців – 266 тис.грн	Витрати на навчання спеціалізованих фахівців – 266 тис.грн	* Витрати на навчання спеціалізованих фахівців – 266 тис.грн * із урахуванням разових витрат, які будуть лише протягом першого року.

Вид витрат (1 учаснику ринку природного газу)	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру)	320 тис. грн – податок ЄСВ	* 1,6 млн грн

податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	* При середній заробітній платі працівника нафтогазової галузі 18 тис.грн При навчанні у вартості 2 тис.грн за 1 семестр	*При середній заробітній платі економіста.
--	---	--

Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	-	-	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних із підготовкою та поданням звітності державним органам, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації).

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо)	-	-	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії,	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років

	(витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)		
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних / обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	-	-	-	-

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	-	-	-

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	-	-